

Željko Oset

Izvolitev Dimitarja Panteleeva za člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti

»» **L**ahko prištevamo Dimitara Panteleeva med iskrene prijatelje našega naroda, ki ga je vzljubil s srcem, ne le s srcem, ampak tudi z razumom, ki je tudi eden najboljših bolgarskih poznavalcev Slovencev, naše zemlje in naših razmer.« Tako je v poročilu o njegovem postanku v Ljubljani na povratku v Bolgarijo iz Pariza zapisal Alojzij Bolhar.⁵⁷⁹ Biografska skica je nastala septembra 1936, v obdobju vrha kulturnega sodelovanja tako v založniškem oziru kot v obliki zgoščenih predstavitev bolgarskih literatov v slovenskem množičnem tisku. Tako je Tone Potokar, novinar, navdušenec nad Bolgarijo in njeno kulturo, prevajalec bolgarskih del, v časniku *Slovenec* v letih 1936 in 1937 predstavil šest bolgarskih pisateljev v obliki »medaljon portetov«: Hrista Boteva,

579 Bolhar, Dimitr Pantelev v Ljubljani, str. 5.

Jordana Jovkova, Elina Pelina, Konstantina Petkanova, Ivana Vazova, Ljubena Karavelova, Aleka Konstantinova in Antona Strašimirova.⁵⁸⁰

Pantelev je bil med slovenskimi kulturniki dobro poznan kot prevajalec slovenskih pesnikov in ljubitelj slovenskih planin, ki se je v Slovenijo in Slovenko zaljubil. Sodil je v skupino mladega bolgarskega vala z Elizaveto Bagrjano na čelu, ki se je pesniško uveljavil v domovini in imel pomembno vlogo pri vzpostavitvi kulturnih stikov z Jugoslavijo.⁵⁸¹ Pobuda za preseganje političnega v medsebojnih (kulturnih) odnosih, ki jo je v *Prager Presse* decembra 1926 in nato še v beograjski *Politiki* objavil Kiril Hristov, je bila ugodno sprejeta. Čeprav je bila tako zaradi zapletene politične zgodovine in vzpostavljenih socialnih mrež kot tudi zaradi vodilne vloge srbskih književnikov na državni ravni v prvi vrsti namenjena srbskim pisateljem, se je nanjo že v začetku januarja 1927 odzval Fran Albrecht. Njegov navdušeni pozdrav pobude z naslovom »Pesništvo in sporazum« ima poleg splošne kulturne funkcije (spoznavanja, sodelovanja in razvoja obstoječe slovanske solidarnosti) tudi demonstrativno: artikuliranje stališča slovenske kulturne sredine, da lahko sama odloča o mednarodnem kulturnem sodelovanju, in hkrati najava smeri leta 1926 ustanovljenega slovenskega Penkluba.⁵⁸²

Kljub navdušenemu sprejemu pobude, celo Albrechtovemu pozivu za takojšnje aktivno delo, pa je bolgarska delegacija v Slovenijo prvič prišla šele 1932 v okviru potovanja na mednarodni kongres PEN v Budimpešto. Slovenska javnost je bila do takrat o jugoslovansko-bolgarskih stikih seznanjana aktualistično, ob škandalu o domnevni ljubezenski aferi med mlado bolgarsko pesnico Bagrjano in srbskim pisateljem Radetom Drincem.⁵⁸³

Slovenski kulturniki so maja 1932 toplo sprejeli bolgarsko delegacijo, zgrinjali so se okoli Bagrjane, amazonke, markantne ženske, ki je rušila tabuje, pesnice, ki je navduševala slovenske intelektualce, v katero se je po malem zagledal vrh slovenskega Penkluba.⁵⁸⁴ Ona pa se je zaljubila v Izidorja Cankarja, ki je po odstopu Otona Župančiča konec leta 1932 postopoma prevzel vodenje kluba do svojega odhoda v Argentino jeseni 1936,⁵⁸⁵ leta 1935 je na predlog Josipa Vidmarja postal tudi predsednik.⁵⁸⁶

Pozitivna energija je pomagala krepiti stike, ki so jih utrjevali medsebojni obiski, kljub zaostrovanju političnih razmer v Evropi, ki je vzbujalo nelagodne občutke zaradi latentnega bolgarsko-srbskega medsebojnega nasprotovanja od berlinskega kongresa 1878 dalje oziroma tekmovalnosti za politično prevlado na

580 Rode, Tone Potokar in bolgarska književnost, str. 34.

581 Bolhar, Dimitr Pantelev v Ljubljani, str. 5.

582 Albrecht, Za kulturno zблиžanje južnih Slovanov, str. 62–64; Vidmar, *Obrazi*, str. 137–138.

583 Malinova Dimitrova in Dimitrov, *Bagrjana in Slovenija*, str. 26–27.

584 Vidmar, *Obrazi*, str. 145; Malinova Dimitrova in Dimitrov, *Bagrjana in Slovenija*, str. 26.

585 Puhar, *Izidor Cankar*, str. 62–68.

586 Vidmar, *Obrazi*, str. 343.

Balkanu. Po koncu druge svetovne vojne so bili stiki obnovljeni, julija 1945 je Bolgarijo obiskala jugoslovanska delegacija, Pantelev pa je naslednje leto obiskal Ljubljano. Odpravil se je tudi v slovenske planine, nad katerimi je bil navdušen.⁵⁸⁷

Bolgarski kulturniki, denimo predsednik Bolgarske akademije znanosti Todor Pavlov, so želeli ohraniti kulturno sodelovanje po informbirojevski zaostritvi, vendar pa je postopoma prišlo do ohladitve, do onemogočanja stikov, pritiskov na kulturnike, ki so promovirali jugoslovansko oziroma slovensko kulturo in kulturnike v Bolgariji in obratno.⁵⁸⁸

Do normalizacije meddržavnih stikov je po letu 1956 prišlo postopoma z možnostjo potovanja, pridobitvijo finančne podpore, izdaje knjig in štipendij, vendar nekdanja raven stikov, četudi med starimi znanci, ni bila več dosežena. Zelo malo pozornosti je bilo namenjeno slovensko-bolgarskemu kulturnemu sodelovanju. Meddržavni odnosi so ostali napeti predvsem zaradi »makedonskega vprašanja«, kar je povezano tudi z izvolitvijo Panteleeva za zunanjega dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), o čemer bom pisal več v nadaljevanju.⁵⁸⁹

Z izvolitvijo za člana SAZU so slovenski kulturniki želeli počastiti bolgarskega pesnika, ki je prevajal slovenske pesnike in pisatelje v bolgarščino tako v samostojnih publikacijah kot v antologiji slovanske jezikovne umetnosti, čutil pa se je prizadetega zaradi skromnega obsega prevodov svojih del v slovenščino.⁵⁹⁰ Verjetno pa tudi zaradi osredotočenosti večine slovenskih kulturnikov na Bagrjano, ki je bila trdno vključena v zgodovinski spomin ljubljanske predvojne kulturne elite, vendar je tudi o njej obstajalo zgolj nekaj krajših zapisov. Bila je ženska, ki se je pogumno podala na samostojno življenjsko pot, se zaljubila v enega najbolj občudovanih moških tistega časa, ki je bil za povrhu poročen, in se z njim zapletla v afero. Leta 2011 sta bolgarska raziskovalca Ljudmil Dimitrov in Ljudmila Malinova Dimitrova ob dvajseti obletnici njene smrti in dvajseti obletnici slovenske neodvisnosti izdala monografijo *Bagrjana in Slovenija*. Vsekakor bi si tudi Pantelev zaslužil podobno počastitev, knjigo oziroma raziskavo o njegovih stikih s Slovenijo, vendar je o njem dostopnih in dosegljivih bistveno manj virov.⁵⁹¹

V rokopisnem oddelku NUK-a je ohranjenih več ducatov pisem, ki jih je Pantelev poslal Božidarju Borki, Jušu Kozaku, Tinetu Debeljaku, Francetu Bevku, Igu Grudnu, Bratku Kreftu in Janezu Menartu. Ohranjena korespondenca je iz dveh časovnih obdobij: od njegovega prvega prihoda v Slovenijo poleti

587 Пантелеев, *Объркани спомени*, str. 218–219.

588 Oset, Todor Pavlov's membership, str. 222–235.

589 Rode, Tone Potokar in bolgarska književnost, str. 35.

590 Rode, Dimiter Pantelev, str. 14.

591 Malinova Dimitrova in Dimitrov, *Bagrjana in Slovenija*.

1936 do Informbiroja in od srede šestdesetih letih do njegove izvolitve za zunanjega dopisnega člana SAZU; večinoma se nanaša na njegovo prevajanje in na izmenjavo informacij. V spominih, objavljenih leta 1986, ki so namenjeni bolgarski javnosti, je na prvo mesto postavil obsežen oris Julijskih Alp, pisal je o slovenskih pisateljih, ki so ga toplo sprejeli in v časopisih poročali o njegovih rednih letnih obiskih med 1936 in 1940, o slovenskih pisateljih (Josipu Stritarju, Simonu Gregorčiču in Antonu Aškercu), ki so pisali o Bolgariji. Med sodobniki pa je nanj posebej močan vtis napravil Oton Župančič.⁵⁹²

Glede na njegove objavljene spomine, ohranjeno gradivo v Arhivu SAZU in obseg njegovih prevodov lahko upravičeno sklepamo, da gre le za del njegove obširne korespondence s slovenskimi pisatelji. Tako ni ohranjena korespondenca z Antonom Ingoličem, ki ga je predlagal za dopisnega člana SAZU, se zanj odločno zavzel in uspešno presegel nejevoljo zaradi predlaganja kandidata iz Jugoslaviji neprijateljske države. Pogrešana pa so tudi pisma Francetu Bevku, njegovemu staremu prijatelju. Panteleev je Bevka v Sofiji gostil leta 1937, kar je slovenski pisatelj opisal v črtici *10 dni v Bolgariji: potopisne črtice*, in nato 1957, ko je slovenski pisatelj vodil delegacijo za otoplitev slovensko-bolgarskih kulturnih stikov. Rezultat srečanja se je odrazil v odločitvi bolgarske vlade za podelitev štipendij slovenskim študentom, v organizaciji seminarjev in konferenc ter v obnovi dotoka bolgarske literature v Jugoslavijo. Bevk pa je bolgarskega pesnika gostil leta 1967 v Kanalu ob Soči in na svojem domu v Zakojci.⁵⁹³ Pogled na slovenske planine je v njem obudil tiste mladostne občutke izpred druge svetovne vojne, ko se je kot navdušen gornik zaljubil v slovenske planine, vnovič pa je intenzivneje snoval načrte o prevajanju slovenskih pesnikov v bolgarščino.⁵⁹⁴ Njegov obisk je sledil počastitvi Bevka z najvišjim bolgarskim odličjem za tujce, redom Cirila in Metoda I. stopnje, ki ga je prejel za popularizacijo bolgarske kulture in še posebej za prevod romana *Pod jarmom* Ivana Vazova v slovenščino.⁵⁹⁵

Dimitar Panteleev, s pravim imenom Dimitar Menkadžiev, rojen novembra 1901, je bil od 1926 do 1932 bibliotekar v Narodnem gledališču v Sofiji, od leta 1932 do 1951 bibliotekar v narodni skupščini, od 1952 do 1958 pa dramaturg v narodni operi v Sofiji. Po upokojitvi se je v celoti posvetil pisanju, tudi pisanju spominov. Bil je član Zveze bolgarskih književnikov in tajnik Bolgarskega

592 Пантелеев, *Объркани спомени*, str. 212–220.

593 Rode, Tone Potokar in bolgarska književnost, str. 35.

594 Пантелеев, *Объркани спомени*, str. 218–220.

595 Malinova Dimitrova in Dimitrov, *Bagrjana in Slovenija*, str. 173.

planinskega društva. 1974 je dobil najvišjo nacionalno nagrado, nagrado Dimitrova. Prve pesmi je objavil 1919 v reviji *Golgota*, sam pa je izdajal in urejal revijo *S'dba* (1932–1944).⁵⁹⁶

Slovenijo je prvič obiskal 1936, zaljubil se je v slovenski planinski raj in tudi v Slovenko. Pričel je prevajati slovenska književna dela, leta 1938 objavil svoje prve prevode iz slovenske poezije in prve bio- in bibliografske članke o slovenskih književnikih v reviji *S'dba*. Izdal je več kot deset pesniških zbirk in sedem zbirk otroških pesmi; njegova *Izbrana lirika* je izšla 1976. Nekaj njegovih pesniških zbirk je bilo nagrajenih z nagrado Zveze bolgarskih književnikov.⁵⁹⁷

Panteleev je prevajal poezijo vseh slovanskih narodov in jo prvič objavil v antologiji *Slavjanski poeti*, ki je izšla leta 1946. Politično podprt projekt z namenom krepitev filozofije slovanske solidarnosti je bil priložnost za medsebojno spoznavanje, za Panteleeva pa največji prevajalski projekt, rezultat desetletja študija sorodnih slovanskih jezikov. Panteleev je namreč prevajal tudi med vojno in leta 1942, torej v obdobju, ko sta bili Hrvaška (Nezavisna država Hrvatska) in Bolgarija članici osi Rim–Berlin–Tokio, objavil antologiji *Suvremeni hrvaški liričari* in *Hrvatski pjesnici druge polovice XIX. stolječa*.⁵⁹⁸

Kot član uredniškega odbora antologije *Slavljanski poeti* je uspel slovenskim poetom zagotoviti desetino knjige, kar je bilo več, kot je bilo prevodov iz hrvaščine, in glede na obseg primerljivo s prevodi iz srbsčine.⁵⁹⁹ V spominih posredno pojasnjuje odločitev z oceno, da je bila leta 1936 ob prvem obisku Slovenije slovenska poezija zanj odkritje, ki je odražalo visoko duhovno in materialno kulturo.⁶⁰⁰ V antologijo je vključil prevode po ene pesmi Josipa Murna, Dragotina Ketteja, Ivana Cankarja, Silvina Sardenka, Iga Grudna, Pavla Golie; po dve pesmi Mirana Jarca in Karla Destovnika – Kajuha; po tri pesmi Franceta Prešerna, Alojza Gradnika, Mileta Klopčiča in Toneta Seliškarja ter pet pesmi Otona Župančiča.

Istočasno je v periodičnem tisku objavil več prevodov z označitvami slovenskih pesnikov: Franceta Prešerna (šest sonetov), Janeza Menarta, Iga Grudna, Toneta Seliškarja, Mateja Bora, Ceneta Vipotnika, Lojzeta Krakarja, Ade Škerl, Franceta Kosmača in Daneta Zajca. Prevajal je tudi slovensko prozo, črtice Ivana Cankarja in Franceta Bevka.⁶⁰¹

V samostojnih knjigah so izšli njegovi prevodi pesmi Karla Destovnika – Kajuha (*Partizanske pesmi*, 1948, 20 pesmi) in izbor pesmi Otona Župančiča

596 Ingolič, Dimitr Panteleev, str. 156; Rode, Dimiter Panteleev, str. 14.

597 Ingolič, Dimitr Panteleev, str. 157; Panteleev, *Obrkani spomeni*, str. 375–377.

598 Panteleev, Dimitar, Hrvatska enciklopedija, <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=46471>.

Pridobljeno: 21. 7. 2016.

599 Грубешлиева, Пантелеев, Стоянов, *Славянски поети*.

600 Пантелеев, *Обркани спомени*, str. 212.

601 Грубешлиева, Пантелеев, Стоянов, *Славянски поети*, str. 411–448.

(*Mojte korabi*, 1965, 50 pesmi). Med obema izdajama pa Panteleev zaradi napetih meddržavnih odnosov ni objavljajl prevodov slovenskih literatov; njegov zadnji večji prevod jugoslovanskega književnika je bil prevod *Gorskega venca* (1949) Petarja Petrovića Njegoša.⁶⁰² Konec slovensko-bolgarskih stikov predstavlja ostra bolgarska kritika Cankarjeve drame *Kralj na Betajnovi* v Bagrjaninem prevodu. Drama je bila uprizorjena oktobra 1948 v sofijskem Narodnem teatru. Premiera je sovpadla s praznovanjem 30. obletnice smrti Ivana Cankarja, v Jugoslaviji svečano obeležene, kritika predstave, objavljena v bolgarskih vodilnih časnikih, pa je bila ostra in neizprosna. Zato je novembra 1948 Društvo slovenskih književnikov sprejelo izredni sklep o objavi odprtega pisma bolgarskim kulturnim delavcem. V njem so protestirali proti poskusom »zmaličiti idejno vsebino in pomen Cankarjevega pisateljskega dela in zanikati njegovo visoko umetniško ceno«. Protestirali so proti politično grobim in zaničevalnim oznakam, ki so Cankarjevi drami očitale »antiidejnost«, jo označile za umetniško bedno in brez poučne vrednosti. Za kritiko je bil značilen izrazito političen diskurz, ki se je v tej obliki obdržal do otoplitve odnosov leta 1956, posledice pa so bile dolgoročneje, saj Bagrjanin bolgarski prevod Cankarjeve drame še vedno ni izšel.⁶⁰³

IZVOLITEV ZA (ZUNANJEGA) DOPIŠNEGA ČLANA SAZU

Panteleev se je prvič omenjal kot kandidat za zunanje dopisno članstvo v sredini sedemdesetih let, v času napetih odnosov med Bolgarijo in Jugoslavijo. V tem občutljivem času, natančneje leta 1976, je SAZU izdala izsek zemljevida *Tabula Imperii Romani* (TIR) K 34, ki je obsegal večino SFRJ in del Bolgarije.⁶⁰⁴ Pri projektu so sodelovali predstavniki vseh jugoslovanskih akademij, tudi leta 1967 ustanovljene Makedonske akademije nauka in umetnosti (MANU). Potem ko je bila konec leta 1976 natisnjena publikacija *Tabula Imperii Romani. Naissus, Serdica, Thessalonike* in razposlana članom mednarodnega odbora, je proti njenemu natisu ostro protestiral predsednik MANU Mihajlo Apostolski. Zato so v predsedstvu SAZU marca 1977 sprejeli odločitev, da vse prejemnike publikacije obvestijo, da je publikacija postavljena delovna verzija, ki potrebuje še ustrezno korekturo in odobritev. Na SAZU so upali, da jim bo s tem uspelo popraviti »napako« brez širšega odmeva, ampak jim ni uspelo.⁶⁰⁵ Natis se je namreč zgodil v obdobju negativnih odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo. Dodatno pa je

602 Ingolič, Dimitr Panteleev, str. 156–157.

603 Malinova Dimitrova in Dimitrov, *Bagrjana in Slovenija*, str. 275–286.

604 Apostolski, Na velikobolgarskih nacionalističnih stališčih, str. 59–78.

605 SAZU, Predsedstvo 1975–1978, mapa 6, Zapisnik nadaljevanja 4. redne seje predsedstva SAZU (29. 3. 1977).

predsednika Milčinskega razjezilo povabilo Bolgarske akademije znanosti za sklenitev sporazuma o sodelovanju, saj je to razumel kot provokacijo. Milčinski je zato na zasedanju predstavnškega organa jugoslovanskih akademij, Sveta akademij znanosti in umetnosti, maja 1977 zahteval, naj jugoslovanske akademije sprejmejo enotno stališče o sodelovanju z Bolgarsko akademijo znanosti, vendar poseben sklep ni bil sprejet. Jugoslovanske akademije, tudi SAZU, so ubrale preverjeno taktiko, da v primeru mednarodnopolitične zaostritve omejijo sodelovanje z znanstvenimi institucijami iz »sporne« države.⁶⁰⁶

O vprašanju TIR so potekala številna posvetovanja v SAZU ter med predstavniki slovenske in makedonske akademije. V Ljubljani je bil najbolj kritičen do tiska publikacije tajnik I. razreda akademik Lado Vavpetič. Ocenil je, da je najbolj problematičen zapis Sofije, ki da je »nepravilen in politično zgrešen, saj se tudi s takim poimenovanjem utegnejo okoristiti nepravilna, Makedoncem nenaklonjena stališča Bolgarije in njene akademije znanosti«. ⁶⁰⁷ Kljub temu se Vavpetič s tem vprašanjem ni ukvarjal, saj je junija 1977 postal novi tajnik I. razreda akademik Fran Zwitter. Akademiku Zwitteru je uspelo s članom MANU Mihailom Petruševskim razrešiti večino spornih stališč, ki sta jih nato potrdila predsednika. S popravki se je strinjal tudi predsednik Mednarodnega odbora za TIR John Bryan Ward Perkins.⁶⁰⁸ Predsednik Milčinski je z olajšanjem ugotavljal, da jim je uspelo najti rešitev, »sprejemljivo tako za MANU, Mednarodni odbor za TIR in SAZU«. ⁶⁰⁹ Odprto pa je ostalo vprašanje, ali naj sporne dele publikacije samo prelepijo ali naj publikacijo ponatisnejo. Jeseni 1978 so se odločili, da bo najlažje, čeprav precej drago, izvesti ponatis,⁶¹⁰ do česar pa kljub sklepu predsedstva ni prišlo.

Zaradi napete situacije v povezavi s TIR so predstavili kandidaturu Dimitarja Panteleeva, ki ga je razred za umetnosti oziroma njegov tajnik Anton Ingolič jeseni 1977 zaradi njegovih prevodov slovenskih del v bolgarščino predlagal za zunanjega dopisnega člana SAZU. Pri tem se je tajnik posredno skliceval na sugestijo predsednika Milčinskega, da mora SAZU povečati obseg izvolitev zunanjih dopisnih članov.⁶¹¹ Milčinski je namreč ob proslavi 40. obletnice SAZU

606 SAZU, Predsedstvo 1975–1978, mapa 8, Zapisnik 6. redne seje predsedstva SAZU (28. 6. 1977).

607 SAZU, Predsedstvo 1975–1978, mapa 6, Zapisnik nadaljevanja 4. redne seje predsedstva SAZU (29. 3. 1977).

608 SAZU, Predsedstvo 1975–1978, mapa 11, Zapisnik 9. redne seje predsedstva SAZU (9. 2. 1978).

609 SAZU, Predsedstvo 1975–1978, mapa 12, Zapisnik 11. redne seje predsedstva SAZU (2. 3. 1978).

610 SAZU, Predsedstvo 1975–1978, mapa 13, Zapisnik 12. seje predsedstva SAZU (28. 9. 1978).

611 ARS, AS 293 (Osební fond Janez Milčinski), š. 4, govor ob štiridesetletnici. Ustanovna uredba je poznala tri kategorije članstva: redno, dopisno in častno članstvo, Zakon o SAZU (1971) pa je uvajal še kategorijo zunanji dopisni člani. Dopisni člani, ki niso živeli v Sloveniji, niso bili upravičeni do napredovanja v redno članstvo in niso imeli članskih ugodnosti, kot so jih imeli še redni in častni člani (*Uradni list SRS*, št. 42/71, str. 1053–1056).

oktobra 1978 ocenil, da je bila SAZU »čez mero zadržana pri izbiranju uglednih tujih znanstvenikov in umetnikov«. ⁶¹²

Predsednik SAZU se je ob predlogu razreda za umetnosti odločil za posvetovanje o kandidatu s pristojnimi republiškimi organi, saj je bila to uveljavljena praksa – Zakon o SAZU iz leta 1971 za razliko od zakonov o SAZU iz let 1948, 1949 in 1980 ni določal uradnega soglasja slovenske oblasti h kandidaturi –, in posvetovanje s člani MANU. ⁶¹³ Mnenje MANU je bilo očitno negativno, saj se je razred kot predlagatelj »zaradi določenih okoliščin« odločil odložiti predlog. ⁶¹⁴

Panteleev je bil ponovno evidentiran kot kandidat za zunanjega dopisnega člana pred volitvami članov leta 1981 skupaj z Zoranom Mušičem in Avgustom Černigojem. V razredu in tudi širše v akademiji je bila njegova kandidatura v senci obeh slovenskih kandidatov, saj so obstajali zadržki drugih razredov do Mušičeve kandidature, pri Černigoju pa je predlagatelj umaknil predlog, vendar ga je nato na naslednji seji znova podal. ⁶¹⁵ Oba slovenska kandidata, zadovoljna z izkazano naklonjenostjo in priznanjem slovenske reprezentativne znanstvene in umetniške institucije, sta v kratkem podala soglasje h kandidaturi, Panteleev pa si je vzel nekaj časa za premislek. Bolgarski kulturnik očitno še ni prebolel zapleta pri predhodnih volitvah, morda pa so ga slovenski kolegi seznanili z verjetnostjo vnovičnega zapleta ob njegovi kandidaturi. V razredu za umetnosti so načelno podprli predlog tajnika Antona Ingoliča, da evidentirajo Panteleeva kot kandidata, ob pogoju, da poda ustrezno soglasje h kandidaturi. V zapisniku seje razreda novembra 1980 lahko preberemo, da je bila njegova kandidatura začasno odložena; ob redakciji zapisnika je bil časovni prislov počrnjen. ⁶¹⁶

Kljub uradnemu sklepu razreda pa je tajnik razreda Ingolič preveril, ali proti Panteleevu obstajajo kakšni zadržki v vodstvu SAZU. Na naslednji seji razreda, 15. decembra, je poročal, da proti njegovi kandidaturi ni nobenih okoliščin, pred pričetkom postopka v razredu je potreben samo še njegov pristanek. ⁶¹⁷ Kot je bilo že omenjeno, je Panteleev nekoliko okleval. V novoletnem voščilu Ingoliču konec decembra 1980 je napovedal, da lahko odgovor glede kandidature pričakuje v kratkem. Zaradi tega so 14. januarja 1981 vnovič umaknili njegovo kandidato skupaj s kandidato Avgusta Černigoja. ⁶¹⁸

Naslednja seja razreda 13. marca 1981, na kateri so se seznanili s stališči drugih razredov, je bila sorazmerno burna. Med člani drugih razredov so se namreč pojavili pomisleki zoper kandidato Zorana Mušiča oziroma njegov domnevno

612 ARS, AS 293, š. 4, govor ob štiridesetletnici.

613 SAZU, Predsedstvo 1975–1978, mapa 12, Zapisnik 11. redne seje predsedstva SAZU (2. 3. 1978).

614 SAZU, Predsedstvo 1975–1978, mapa 12, Zapisnik 11. redne seje predsedstva SAZU (28. 6. 1978).

615 SAZU, Razred za umetnosti, Zapisniki sej 1950–1982, 1980.

616 SAZU, Razred za umetnosti, Zapisniki sej 1950–1982, 1980, Zapisnik 25. seje (12. 11. 1980).

617 SAZU, Razred za umetnosti, Zapisniki sej 1950–1982, 1980, Zapisnik 26. seje (15. 12. 1980).

618 SAZU, Razred za umetnosti, Zapisniki sej 1950–1982, 1980, Zapisnik 27. seje (14. 1. 1981).

odklonilen odnos do slovenskega naroda. O Panteleevu niso razpravljali, zato je manjše presenečenje zapisnik naslednje seje razreda, 31. marca, ko izvemo, da je razred na prejšnji seji v potrditev drugim razredom poslal tudi njegovo kandidaturo za zunanlega dopisnega člana.⁶¹⁹

Pantelev je bil na skupščini 24. aprila 1981 izvoljen za zunanlega dopisnega člana, s čimer je postal drugi član SAZU iz Bolgarije; prvi je bil Todor Pavlov. Žal mu ob prevzemu diplome napovedanega knjižnega projekta, zapisov o srečanjih s slovenskimi pesniki in pisatelji, ni uspelo v celoti uresničiti; svoje spomine je naslovil *Obrkani spomeni* – neurejeni spomini.⁶²⁰

619 SAZU, Razred za umetnosti, Zapisniki sej 1950–1982, 1980, Zapisnik 29. seje (31. 3. 1981).

620 Ingolič, Dimitr Pantelev, str. 157; Пантелеев, *Обркани спомени*.